

Svensk Tidskrift

GRUNDAD 1911. NÄTTIDNING FÖR POLITIK, EKONOMI OCH KULTUR.

START REDAKTION OM SVENSK TIDSKRIFT STIFTELSE ARKIVET 🔍

FÖRLAGET PRENUMERERA IN ENGLISH

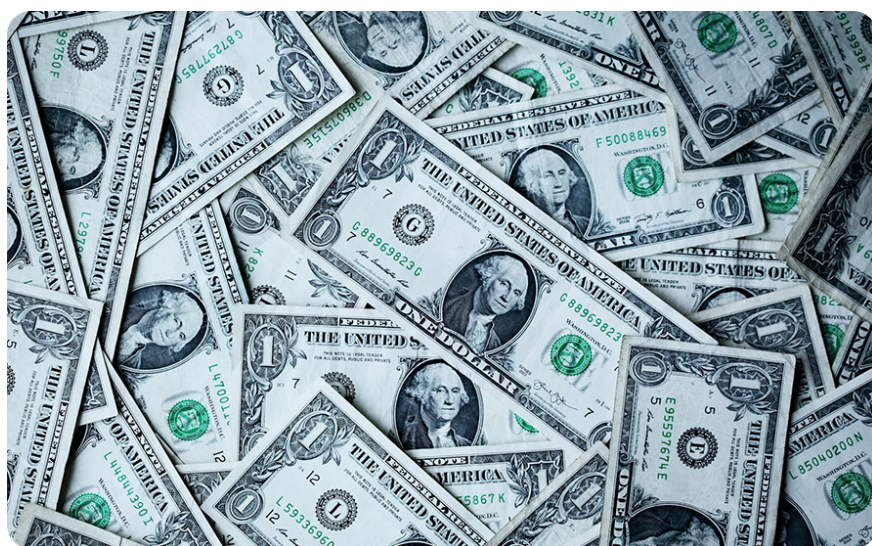

Foto: Alexander Grey/Unsplash.com

5 DECEMBER 2025

Rainer Zitelmann: De rika blir rikare och de fattiga fattigare?

”De rika blir rikare och de fattiga fattigare” – få påstående upprepas lika ofta, och därför tror många att det stämmer. Många tror till och med att det finns ett samband mellan dessa två utvecklingar, alltså att de fattiga blir fattigare för att de rika blir rikare. Detta kallas för ett nollsummetänkande.

Christian Sandström är forskaren som förutspådde Northvolts konkurs, och fick fel med tre dagar.

Innan kapitalismen slog igenom, för omkring 200 år sedan, levde ungefär åttio till nittio procent av världens befolkning i extrem fattigdom. Tack vare kapitalismens utveckling hade denna andel ungefär halverats till 1990. För det året uppskattar Världsbanken att omkring 2,3 miljarder människor levde i extrem fattigdom, motsvarande cirka 43 procent av världens befolkning vid den tiden.

En särskilt kraftig minskning kan observeras från 1990-talet och framåt. Socialismens kollaps i Sovjetunionen och östblocket, samt början på kapitalistiska reformer i länder som Kina och Vietnam, ledde till en minskning både av andelen fattiga och av det absoluta antalet människor i extrem fattigdom. Runt år 2015 var antalet nere på cirka 700 miljoner människor och därmed, för första gången, under tio procent av världens befolkning; år 2022 var andelen omkring nio procent.

I juni 2025 höjde dock [Världsbanken](#) den internationella fattigdomsgränsen med ungefär 40 procent, vilket ökade fattigdomsgraden till omkring 10,5 procent. För 2025 uppskattar Världsbanken att cirka 831 miljoner människor lever i extrem fattigdom enligt den nya metoden. Denna siffra är 50 procent högre än vad den hade varit om Världsbanken inte ändrat metod utan enbart justerat gränsen för inflation. Enligt den gamla metoden hade siffran varit 540 miljoner, ungefär 6,5 procent. Den senaste ökningen till 10,5 procent beror alltså främst på den reviderade beräkningsmetoden—den faktiska fattigdomen är lägre än någonsin.

Men hur har utvecklingen sett ut för antalet rika människor? Sedan början av 1990-talet har antalet miljardärer i världen ökat kraftigt. I början av decenniet fanns det bara några hundra personer globalt med en förmögenhet på minst en miljard amerikanska dollar. Forbes listor från den tiden visar att antalet miljardärer fortfarande låg klart under 500. Efter socialismens sammanbrott i Sovjetunionen och Östeuropa, och slutet på maoistisk socialism med kapitalistiska reformer i

arvidlindmansfond.se

Lindmanfonden utlyser löpande stipendier för skribenter och då särskilt unga skribenter, resestipendier samt bidrag till bokproduktion och utgivning.

Läs mer här.

Kina, Vietnam, Indien och andra länder, steg antalet avsevärt och nådde omkring 470 personer runt år 2000.

På 2000-talet ökade tillväxttakten ytterligare: i mitten av decenniet var antalet redan omkring 700, och steg till nästan 1 000 strax före finanskrisen 2007/2008. Finanskrisen ledde till en tillfällig nedgång, men sedan början av 2020-talet ligger antalet miljardärer mellan 2 000 och nästan 3 000, och har nyligen passerat 3 000. Totalt sett har antalet dollarmiljardärer i världen ökat ungefär sexfaldigt sedan 1990.

Man måste dock ta hänsyn till att det reala värdet av förmögenheter också har förändrats. En miljard amerikanska dollar år 1990 motsvarar, justerat för inflation, ungefär 2,5 miljarder dollar idag. Någon som ägde en miljardförmögenhet 1990 skulle alltså behöva mer än två miljarder idag för att ha samma köpkraft. Eftersom antalet miljardärer ändå har ökat ungefär sex gånger sedan 1990 kan detta inte främst förklaras av inflation.

Slutsats: Tack vare socialismens slut och införandet av kapitalistiska reformer i länder som Kina, Indien och Vietnam har antalet fattiga i världen minskat drastiskt sedan 1990-talet, samtidigt som antalet miljardärer har ökat dramatiskt. Under Mao levde 88 procent av kineserna i extrem fattigdom; idag är det mindre än 1 procent. Under samma period ökade antalet miljardärer i Kina från noll till över 500.

Förespråkare för nollsummeteorin—idén att de rika bara är rika för att de tagit något från de fattiga—kan inte förklara varför antalet fattiga minskat kraftigt samtidigt som antalet rika ökat kraftigt. Anledningen till båda utvecklingarna är densamma: ekonomisk tillväxt möjliggjord av kapitalismen.

Rainer Zitelmann är författare till [Myter om kapitalism](#)